

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL V. V. 2016-02-18 SKUNDO**

2016 m. balandžio 15 d. Nr. S-81 (7-31/2016)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:
komisijos pirmininkės

komisijos narių

Editos Veršelienės
Lauros Milašiūtės
Rasos Stravinskaitės
Andriaus Veniaus
Linos Vosylienės – pranešėja

sekretoriaujant
dalyvaujant mokesčių administratoriaus atstovui
mokesčių mokėtojui nedalyvaujant

Jūratei Dalmantaitei
R. M.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. kovo 30 d. posėdyje išnagrinėjusi **V. V.** (toliau – Pareiškėjas) 2016-02-18 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2016-01-28 sprendimo Nr. 331A-7304, **n u s t a t ė**:

Inspekcija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 87 straipsniu, mokesčių įstatymais, Mokesčio ir baudos už administracinę teisės pažeidimą permokos (skirtumo) įskaitymo taisyklėmis, patvirtintomis Inspekcijos viršininko 2004-12-07 įsakymu Nr. 1A-186 „Dėl mokesčio ir baudos už administracinę teisės pažeidimą permokos (skirtumo) gražinimo (įskaitymo)“, išnagrinėjusi Pareiškėjo 2015-12-31 prašymą, ginčijamu 2016-01-28 sprendimu Nr. 331A-7304 nusprendė negražinti (neįskaityti) 356,90 Eur permokos (skirtumo), nurodydama, kad Inspekcijos administruojamų mokesčių apskaitoje permokos (skirtumo) nėra.

Pareiškėjas 2016-02-18 skunde nurodo, kad 2015-06-10 pateikė prašymą gražinti 357,39 Eur per klaidą sumokėtų privalomojo sveikatos draudimo įmokų (toliau – PSD įmokos). Pareiškėjo vertinimu, Pareiškėjui nekilo pareiga sumokėti minėtą PSD įmokų sumą į biudžetą, nes jis 2012-10-29–2019-09-26 dirbo Danijoje, o išvykimą buvo deklaravęs teisės aktų nustatyta tvarka, t. y. 2012 m. metinėje pajamų deklaracijoje. Skunde nurodoma, kad per mokesčių administratoriaus skirtą laiką papildomiems dokumentams pateikti Pareiškėjas nespėjo surinkti dokumentų, pagrindžiančių faktą, kad dirbo Danijoje, todėl Inspekcija 2015-07-08 sprendimu Nr. (20.16-06)-331-66817 permokos negražino. Pareiškėjas nurodo, jog gavęs darbo sutartį, patvirtinančią darbą Danijoje, 2015-12-31 pakartotinai kreipėsi į mokesčių administratorių dėl permokos gražinimo, tačiau Inspekcija skundžiamu 2016-01-28 sprendimu Nr. 331A-7304 atsisakė gražinti permoką nurodydama, jog permoka Inspekcijos apskaitos duomenimis neegzistuoja.

Pareiškėjo skunde nurodoma, kad PSD įmokos, kaip ir žyminis mokestis ar baudos už administracinius teisės pažeidimus, nėra Inspekcijos administruojamas, bet į Inspekcijos sąskaitą mokamas mokestis, todėl įvykus klaidingam lėšų pervedimui įmokas privalo grąžinti lėšų gavėjas (šiuo atveju Inspekcija).

Pareiškėjo vertinimu, Inspekcija nepagrįstai nesivadovavo Taisyklių 4 punktu, pagal kurį prašymo grąžinti (įskaityti) mokesčio permoką (skirtumą) FR0781 forma vietos mokesčių administratoriui pateikiama norint, kad būtų grąžintos (įskaitytos) sumokėtų mokesčių, valstybės rinkliavų ar kitų įmokų per didelės sumos (mokesčio permoka).

Remiantis MAĮ nuostatomis, skunde prašoma panaikinti Inspekcijos sprendimą, įpareigoti Inspekciją priimti teisės aktams neprieštaraujantį sprendimą ir grąžinti 356,90 Eur mokesčio permoką.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija) konstatuoja, jog Pareiškėjo 2016-02-18 skundas atmestinas, ginčijamas Inspekcijos 2016-01-28 sprendimas Nr. 331A-7304 tvirtintinas.

Mokestinis ginčas kilo dėl Inspekcijos atsisakymo grąžinti Pareiškėjui jo į biudžetą sumokėtas PSD įmokas (356,90 Eur), motyvuojant tuo, kad VMI administruojamų mokesčių apskaitoje nėra permokos (skirtumo).

Su bylos medžiaga Komisijai pateiktas Panevėžio apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – Panevėžio AVMI) 2016-02-24 el. paštu Inspekcijai atsiųstas raštas–paaiškinimas, kuriame nurodyta, jog Pareiškėjas 2014-09-01 kreipėsi į Panevėžio AVMI dėl verslo liudijimo išdavimo. Prieš pildant verslo liudijimo prašymą Pareiškėjas buvo informuotas, kad, jei jis nėra apdraustas privalomuoju sveikatos draudimu (toliau – PSD) ir nepriklauso valstybės lėšomis draudžiamų asmenų kategorijai, privalo savarankiškai kas mėnesį mokėti už save 9 proc. minimalios mėnesinės algos dydžio PSD įmokas pagal Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo (toliau – SD įstatymas) 17 straipsnio 9 dalį. Panevėžio AVMI pagal trečiųjų asmenų pateiktus duomenis nustatė, kad Pareiškėjas 2012-11-30–2013-12-31 laikotarpiu nedirbo ir nebuvo draustas PSD valstybės lėšomis. Panevėžio AVMI Pareiškėjui nurodė, jog jo mokėtina į biudžetą suma už 2012–2013 m. laikotarpį sudarė 1234 Lt (357,39 Eur). Pareiškėjas neturėjo prievolės teikti metines pajamų deklaracijas už 2012-2013 metų laikotarpį, todėl jam nurodyta skolą susimokėti įmokos kodu 1771. Pareiškėjas 357,39 Eur dydžio įmoką sumokėjo 2014-10-23. Tai reiškia, kad PSD įmokų sumokėjimo momentu Pareiškėjas pripažino skolą biudžetui ir įmoka buvo sumokėta ne dėl klaidos.

Kaip matyti pagal byloje esančius Gyventojų registro duomenis, Pareiškėjo registruota gyvenamoji vieta nuo 1983-01-06 yra (duomenys neskelbtini), Lietuva. Pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 29 straipsnį, nuolatinis Lietuvos gyventojas galutinai išvykstantis iš Lietuvos per mokestinį laikotarpį, prieš išvykdamas privalo pateikti fizinio asmens galutinai išvykstančio iš Lietuvos, pajamų mokesčio deklaraciją ir apskaičiuoti bei deklaruoti pajamas, gautas per tą mokestinį laikotarpį iki išvykimo dienos, taip pat iki išvykimo dienos sumokėti pajamų mokestį. Pareiškėjas metinę pajamų deklaraciją (forma GPM308) už 2012 m. pateikė ne prieš išvykdamas (kaip deklaruojama, nuo 2012-10-29), o 2015-06-11. Pareiškėjui 2015-06-10 pateikus prašymą grąžinti sumokėtas PSD įmokas, Pareiškėjas buvo paprašytas pateikti dokumentus, įrodančius, jog Pareiškėjas nuo 2012-10-29 iki 2013-12-31 nebuvo Lietuvoje (pavyzdžiui, darbo sutartis, algalapūs ir pan.). Pareiškėjas dokumentų nepateikė, todėl Inspekcija 2015-07-08 sprendimu Nr. (20.16-06)-331-66817 nusprendė negrąžinti 357,39 Eur permokos (skirtumo), nes nepateikti pareikalauti dokumentai, susiję su permokos susidarymu ir grąžinimu.

Pareiškėjo skunde nurodoma, kad 2015-12-31 per portalą *Mano VMI* Pareiškėjas pateikė pakartotinį prašymą grąžinti 356,90 Eur permoką bei darbo sutarties kopiją, prašydamas grąžinti per klaidą sumokėtą PSD įmokų sumą.

Mokesčių administratoriaus vertinimu, Pareiškėjas, nebūdamas apdraustas PSD už 2012 ir 2013 m., įmokos kodu 1771 sumokėjo PSD įmokų skolą. Mokėtina suma Pareiškėjui susidarė todėl, kad minėtu laikotarpiu Pareiškėjas nedirbo ir PSD nebuvo draustas valstybės lėšomis, Pareiškėjo pateiktas dokumentas užsienio kalba (*Ansættelsesaftale / Kontrakt*), Inspekcijos vertinimu, nėra

pakankamas konstatuoti, jog Pareiškėjas 2012–2013 m. gyveno, dirbo ir buvo apdraustas sveikatos draudimu kitoje valstybėje.

Pagal SD įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 1 punktą PSD yra draudžiami Lietuvos Respublikos piliečiai ir užsieniečiai, nuolat gyvenantys Lietuvos Respublikoje. Pagal to paties straipsnio 2 dalį draudžiami ir Lietuvos Respublikos piliečiai, nuolat ar laikinai gyvenantys šalyse, su kuriomis Lietuvos Respublika yra sudariusi tarptautines sutartis dėl PSD, ir šių šalių piliečiai, nuolat ar laikinai gyvenantys Lietuvos Respublikoje, draudžiami PSD šių sutarčių nustatyta tvarka.

Iš bylos medžiagos matyti, kad Pareiškėjas PSD įmokų dydį apskaičiavo ir sumokėjo pagal SD įstatymo 17 straipsnio 9 dalį, kurioje nurodyta, jog asmenys, nepriklausantys išvardytiems šio straipsnio 1–8 dalyse ir šio įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje, kas mėnesį moka už save 9 proc. minimaliosios mėnesinės algos, galiojančios mėnesio, už kurį mokama įmoka, paskutinę dieną, dydžio PSD įmokas.

Lietuvos Respublikoje nuo 2004-05-01 tiesiogiai taikomas Europos tarybos 1971-06-14 reglamentas „Dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje“ Nr. 1408/71 (toliau – Reglamentas), numato, jog darbuotojams, kuriems taikomas šis reglamentas, taikomi tik vienos valstybės narės teisės aktai (13 straipsnio 1 dalis). Pagal Reglamento 11 straipsnio 3 dalies a punktą, laikantis 12–16 straipsnių nuostatų vienoje valstybėje narėje pagal darbo sutartį arba savarankiškai dirbantiems asmenims taikomi tos valstybės teisės aktai. Taigi šis teisinis reglamentavimas, kada sveikatos draudimo įmokų mokėjimas priskirtinas ne tai šaliai, kurioje mokesčių mokėtojas reziduoja, o tai, kurioje jis dirba, taikytinas tais atvejais, kai nustatoma, jog asmuo laikomas dirbančiu pagal darbo sutartį ar savarankiškai.

Kaip matyti iš bylos medžiagos, Pareiškėjas nagrinėjamu laikotarpiu Lietuvos Respublikoje nedirbo, tačiau Lietuvos Respublikoje buvo deklaravęs gyvenamąją vietą. Taigi šiuo atveju reikšminga nustatyti, ar byloje esantys duomenys yra pakankami įrodyti, ar Pareiškėjas 2012–2013 m. dirbo ir buvo draustas sveikatos draudimu kitoje valstybėje nei Lietuvos Respublika. Pareiškėjo teigimu, 2012–2013 m. jis dirbo Danijos Karalystėje, todėl nagrinėjamu atveju mokėti PSD įmokas Lietuvoje pareiga jam nebuvo kilusi. Inspekcija laikosi pozicijos, kad Pareiškėjas, Inspekcijos disponuojamais duomenimis, yra nuolatinis Lietuvos Respublikos gyventojas, Pareiškėjo 2015–2016 m. teikti papildomi dokumentai nepatvirtina informacijos apie Pareiškėjo gyvenimą, darbą bei sveikatos draudimo įmokų mokėjimą kitoje valstybėje 2012–2013 m.

Pareiškėjas savo pozicijai pagrįsti Panevėžio AVMI buvo pateikęs dokumentą užsienio kalba, kurį mokesčių administratorius traktuoja kaip darbo sutartį, nepatvirtinančią, kad už Pareiškėją buvo mokamos sveikatos draudimo įmokos Danijos Karalystėje.

Komisija pažymi, kad Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo 2 straipsnyje nurodyta, jog Lietuvos Respublikos valstybinė kalba yra lietuvių kalba. Pagal MAĮ 153 straipsnio 3 dalį, nustatančią reikalavimus skundai mokestiniame ginče, mokesčių mokėtojas privalo pateikti visus dokumentus (ne valstybine kalba įformintų dokumentų autentiškuotus vertimus į valstybinę kalbą), kuriais grindžia savo reikalavimą. Komisijos veiklai, bylų nagrinėjimui ir sprendimų rengimui *mutatis mutandis* taikytinas ir Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 9 straipsnis, kurio 1 dalyje nurodyta, jog bylų nagrinėjimo procesas vyksta, sprendimai priimami ir skelbiami lietuvių kalba. Pagal to paties įstatymo 9 straipsnio 2 dalį dokumentai, surašyti kitomis kalbomis, teikiami išversti į lietuvių kalbą ir nustatyta tvarka patvirtinti. Atsižvelgiant į tai, Pareiškėjo skundas ir papildomi dokumentai Komisijai teiktini surašyti lietuvių kalba arba išversti į lietuvių kalbą patvirtinant vertimo teisingumą. Atsižvelgiant į tai, kad Pareiškėjo pateiktas dokumentas (kaip nurodoma skunde – darbo sutartis) yra surašytas užsienio kalba, Komisija dėl šio dokumento turinio nepasisako.

Dėl šios priežasties laikytina, kad Pareiškėjo argumentai, kad jis dirbo Danijos Karalystėje ir nepagrįstai sumokėjo PSD įmokas Lietuvos Respublikoje yra žodinio pobūdžio ir nepatvirtinti rašytiniais duomenimis, leidžiančiais objektyviai konstatuoti Pareiškėjo nurodomas aplinkybes.

Kiti dokumentai, tokie, kaip 2015-06-11 pateikta fizinio asmens išvykstančio iš Lietuvos deklaracija už 2012 m., nelaikytini tiesioginiais įrodymais, neabejotinai patvirtinančiais tam tikro

fakto vykimą – deklaracija priskirtina netiesioginiams įrodymams ir išreiškia asmens oficialią poziciją apie jo mokesines prievoles, tačiau nelaikytina dokumentu, tiesiogiai patvirtinančiu darbo santykių egzistavimą ir PSD įmokų mokėjimą kitoje valstybėje narėje.

Pareiškėjo skunde nurodoma, kad PSD įmokos, kaip ir žyminis mokestis ar baudos už administracinius teisės pažeidimus, nėra Inspekcijos administruojamas, bet į Inspekcijos sąskaitą mokamas mokestis, todėl įvykus klaidingam lėšų pervedimui įmokas privalo grąžinti lėšų gavėjas (šiuo atveju Inspekcija). Pažymėtina, kad dėl šio klausimo mokesstinis ginčas nevyksta, Inspekcija pripažįsta pareigą grąžinti sumokėtas PSD įmokas, jei Pareiškėjas pateiktų įrodymus, patvirtinančius sveikatos draudimo įmokų sumokėjimą Danijos Karalystėje.

Komisija konstatuoja, jog Pareiškėjas, nors 2015 m. ir pateikė pajamų deklaraciją už 2012 m., kurioje deklaravo galutinai išvykstantis iš Lietuvos Respublikos, nepateikė įrodymų, kad 2012–2013 m. laikotarpiu, už kurį sumokėjo PSD įmokas Lietuvoje, jis faktiškai buvo išvykęs, gyveno, dirbo ir mokėjo mokesčius, įskaitant ir sveikatos draudimo įmokas, Danijos Karalystėje. Todėl Pareiškėjo atžvilgiu netaikyti SD įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 1 punkto ir 17 straipsnio 9 dalies nuostatų nėra pagrindo. Konstatuotina, kad Pareiškėjas už minėtą laikotarpį turėjo prievolę sumokėti PSD įmokas, jas sumokėjo ir atitinkamai mokesčio permokos, kurią prašo grąžinti, neturi. Todėl skundžiamu Inspekcijos sprendimu pagrįstai nuspręsta Pareiškėjui negrąžinti 356,90 Eur į biudžetą 2014-10-23 sumokėtų PSD įmokų.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalimi, n u s p r e n d ž i a:

Patvirtinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2016-01-28 sprendimą Nr. 331A-7304.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu dėl mokesstinio ginčo, turi teisę šį sprendimą apskusti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius). Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos. Mokesčių administravimo įstatymo 164 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad dokumentų, siunčiamų registruotu laišku, įteikimo mokesčių mokėtojui diena laikoma penkta darbo diena, einanti po mokesčių administratoriaus siunčiamos korespondencijos perdavimo paštui dienos.

Komisijos pirmininkė

Edita Veršeliene

Komisijos nariai

Laura Milašiūtė

Rasa Stravinskaitė

Andrius Venius

Lina Vosylienė